

EDITORIAL

Radu Tataruca: O istorie

O istorie

de Radu TATARUCA

Cu ani în urmă, un camarad mi-a povestit o întâmplare.

La marginea unui sat bănăţean, în preajma Paştelui, se iţeşte o arcă nomadă şi colorată, cu căluşei, tarabe de tras la  intă, cazane de gogoşi, marchitani şi ghicitoare. Micul bălci intră în dispozitiv cu rigoare militară, alert, cu toate balamalele unse. Într-o latură, ca un mirador circumspect, imobil deocamdată şi pictat cu toate trăsăturile lumii, caruselul impunător, cu scaune în lanţuri, cu motor şi metarhanea. Das Ringelspiel.

Destul de iute, dinspre sat se iscă o contraofensivă spontană, cu  anci, babe, nebunul satului, javre, care arborează o expectativă echivocă pentru că, nu-i a a, întâi să vedem ce  i cum. Vin întăriri: primarul, doi mili ieni, care trec de avanposturile de localnici pentru a cerceta intruziunea. O delega ie de parlamentari din partea noilor veni i solicită autoriza ie. Primarul, care e  i secretarul de partid, de altfel băiat bun, nu o poate da, probabil chiar din motive de Pa ti. Decide expulzarea  i d  să plece.  leahta se l l ie înspre primărie, asediindu-l pe primarul ferm care mai, mai că trebuie apărat de mili ieni. Pe drum se produc h rtii echivoce, se arată atestate de liber profesionist de la comisi   i foruri, ba apar imprudent  i ni te bani ('B , acu chiar mă supăr!'), se invocă drepturile omului, discriminarea rasială. Cei, mai pu ini, care intră în fine în localul autorităţii, reiau persuasiunea. E cald, nimeni n-a pus nimic în gură de diminea ă, cineva scoate par iv o sticlă de vinars  i de acum p nă a se muta cu to ii la c rciumă nu mai e mult. Tabăra rămăsese deja pustie, în paza cailor  i-a c inilor încă nedezlega i de la loitre.

Pe seară, un primar, înduplecat, duios,  i beat, promite autoriza ia în schimbul... dreptului primei nop i: acu, pe loc, să meargă cineva să-i pornească ringhin pilul, numai pentru sine. Proprietarul vârtelniței,  ncelestat  i el, n-are nimic împotrivă: 'ce poate să se-nt mple, iaca-i dau ucenicu, l-a porni, c t merge, patru, cinci ture, că-n rezervor ce-i? Dom primar numai bine s-a răcori  i s-a duce  i s-a culca ori o po ii 'napoi la chef'. Ucenicul, care, dacă nu se îmbăta at t de r u,  i-ar fi amintit că diminea ă a făcut plinul, fără să-i mai zică meşterului, îl ia fr teşte pe primar de bra   i ies am ndoi  ui în noapte,  ndrept ndu-se către medean  i către un destin teribil.

Odată muşteriu instalat, băietanul porneşte motorul, debreiaz   i hop  i el pe banchetă, cu gustul anapoda de distrac ie al omului băut. Maşinăria începe a se  nv rţi, leneş-înşelător, apoi lan urile se întind tot mai sus, c ut nd zornăit orizontala într-o mecanică margaretă a diavolului.

C t le-a priit? O revolu ie, două? Apoi le-a fost rău, tot mai rău, au aruncat incon tient în repetate r nduri  i sufletul din ei, au  ipat, tot mai slab, acoperi i vrăjmaş de ba jocura muzicii: opri i ringhin pilul! – dar cine să-i audă, surzii de la îndepărtata c rcium ? Domnul Iisus, care se afla  i el în furcile mor ii?

Duminica Paştelui nu se fac  nmorm nt ri; i-a mai privegheat norodul cutremurat luni, iar mar i i-au pus în p m nt, venetică  ngrop nd cu blesteme l ng  gardul cimitirului nevinovatul scaun ucigaş.

*

...nevinovatele nefiin e... Vine c te o vreme c nd lucrurile nu ne mai ascultă. Ba ne mai fac  i capătul.

Într-o poezie din Sorescu, revolta lucrurilor din cameră e condusă de un... scaun.  nchid cartea poetului, dau să o pun la loc, nu mai încap; vecinele, p nă la marginele raftului (geloase?),   sanc ionaser  absen a. For ez pu in clatin nd mobila  i riposta vine bl nd, tocmai de pe ultima poli ă, pe care nici nu prea văd ce se află, sub forma unui plic cu poze din armată, care-mi cade-n cap, speriiindu-mă cu praf (un jour il faudra y passer avec l'aspirateur!). Am luat fotografiile  i am trecut pragul de celuloid. Mi-am amintit  i de istoria de v-am spus-o, pe c nd priveam raftul de unde "se expediasc" plicul; volumul  i kilogramele (3,020) Istoriei Literaturii Române stăteau încă bine. Dar dacă mişcam mai tare? Dacă eram  i eu ca cei doi? Conachi  i Donici, Pilat, Macedonski, Blaga, Rebreanu, Cerna, Odobescu, nu m-ar fi trimis cucuiet să mă dau hu a l ng  Aghiu ă, fiiindu-le eu tulburător de somn? Dar  i ce moarte! Am ieşit din bibliotecă cu o înţelegere pentru aleatoria voin ă a lucrurilor de a ne declara război, de a ne dezmierda cu pace.

C t despre c r i, numai de bine!

Mai t rziu l-am c nt rit  i pe Eminescu, vol. XV. 3,460kg. Da, un jour il faudra y passer avec l'aspirateur!